

Účtování o dlouhodobém nehmotném a hmotném majetku

Příklady

Zpracoval: Tomáš Líbal

Příklad 1 - Pořízení dlouhodobého nehmotného majetku

Č.	TEXT	Kč	MD	D
1.	VBÚ – poskytnutá záloha na nákup software	121 000	0511	221
2.	Přijatý daňový doklad k záloze	21 000	343	0512
3.	FP za účetní software			
	a) cena bez daně	200 000	041	-
	b) DPH	42 000	343	-
	c) vyúčtování DPH ze zálohy	-21 000	343	0512
	d) celkem dluh	242 000	-	321
	e) vyúčtování zálohy – brutto	121 000	321	0511
4.	VÚD – instalace účetního software vlastním pracovníkem – aktivace vlastních nákladů	1 500	041	587
5.	VBÚ – úhrada došlé faktury za software z běžného účtu	121 000	321	221
6.	VPD – nákup licence v hotovosti od neplátce DPH	60 000	518	211
7.	VÚD – vytvoření software vlastní činností za účelem obchodování s ním – aktivace vlastních nákladů	150 000	041	587
8.	VÚD – zařazení software do používání			
	a) účetní software	201 500	013	041
	b) software k obchodování	150 000	013	041
9.	VÚD – měsíční účetní odpis (doba odpisování podle odpisového plánu je 60 měsíců)			
	a) účetní software	3 359	551	073
	b) software k obchodování	2 500	551	073

Příklad 2 - Pořízení dlouhodobého hmotného majetku

Č.	TEXT	Kč	MD	D
1.	VBÚ – poskytnutá záloha na nákup pozemku z běžného účtu neplátci DPH	3 000 000	052	221
2.	VÚD			
	a) předpis dluhu z nákupu pozemku podle smlouvy	6 000 000	042	325
	b) vyúčtování poskytnuté zálohy	3 000 000	325	052
3.	FP – smluvní pokuta od stavební firmy za pozdní přípravu staveniště	50 000	544	325
4.	VBÚ – úhrada dluhu z nákupu pozemku z běžného účtu	3 000 000	325	221
5.	FP – projekt výrobní haly			
	a) cena bez daně	200 000	042	-
	b) DPH	42 000	343	-
	c) celkem	242 000	-	321
6.	FP – stavba výrobní haly			
	a) cena bez daně	10 000 000	042	321
	b) vypočtená DPH – přenesení daňové povinnosti	2 100 000	343	343

Č.	TEXT	Kč	MD	D
7.	a) FP z USA za výrobní linku (kurz 1 USD/ 20 Kč) 162 500 USD b) vypočtená DPH	3 250 000 680 000	042 343	321 343
8.	VÚÚ – úhrada faktury přijaté za stavbu výrobní haly z dlouhodobého úvěru	10 000 000	321	461
9.	VÚD – doručení návrhu na vklad pozemku katastrálnímu úřadu	6 000 000	031	042
10.	Rozhodnutí celního úřadu o propuštění zboží – clo za výrobní linku	96 000	042	379
11.	FP – školení pracovníků pro novou výrobní linku a) cena bez daně b) DPH c) celkem	1 610 000 338 100 1 948 100	518 343 -	- - 321
12.	VPD – nákup počítače v hotovosti zařazeného přímo do užívání a) cena bez daně b) DPH c) celkem	40 000 8 400 48 400	501 343 -	- - 211
13.	VBÚ – úhrada faktury přijaté za výrobní linku z běžného účtu (kurz 1 USD 21 Kč)	3 412 500	321	221
14.	VÚD – kurzový rozdíl při úhradě FP z USA	162 500	563	321
15.	VBÚ a) úroky z úvěru do doby zařazení výrobní haly do užívání b) úroky z úvěru po okamžiku zařazení výrobní haly do užívání	115 000 38 000	042 562	221 221
16.	VÚD – instalace výrobní linky vlastními pracovníky – vlastní náklady – aktivace	120 000	042	588
17.	VÚD – zařazení do užívání 15. 9. a) výrobní hala b) výrobní linka	10 315 000 3 466 000	021 022	042 042
18.	FP – odkoupení stroje po skončení finančního leasingu a) cena bez daně b) DPH c) celkem	1 000 210 1 210	501 343 -	- - 321
19.	VÚD – odpisy dlouhodobého hmotného majetku do konce účetního období a) výrobní hala (doba odpisování 120 měsíců) b) výrobní linka (doba odpisování 60 měsíců)	257 877 173 301	551 551	081 082

Příklad 3 - Pořízení stavby a pozemku za jednu cenu

ALFA, a.s. koupila pozemek se dvěma stavbami za 13 mil. Kč. Vedlejší výdaje související s pořízením nemovité věci (právní služby apod.) činily 56 tis. Kč. S ohledem na potřebu rozdělení kupní ceny pro potřeby zaúčtování a daně z příjmů nechala společnost zpracovat znalecký posudek na ocenění pozemků a staveb.

Nemovitá věc	Znalecké ocenění v Kč
Pozemek	2 874 658
Stromy a keře	23 654
Stavba A	4 874 514
Stavba B	2 365 879
Celkem	10 138 705

Celková pořizovací cena = kupní cena nemovité věci + daň z nabytí nemovitých věcí + vedlejší výdaje = 13 000 000 + 520 000 + 56 000 = 13 576 000 Kč

Výpočet koeficientu pro poměrné rozúčtování pořizovací ceny = pořizovací cena : znalecké ocenění = 1,33902702564

Nemovitá věc	Znalecké ocenění v Kč	Poměrné rozúčtování pořizovací ceny ^{*)}
Pozemek včetně stromů a keřů	2 898 312	3 880 918,10
Stavba A	4 874 514	6 527 105,98
Stavba B	2 365 879	3 167 975,92
Celkem	10 138 705	13 576 000,00

^{*)} Znalecké ocenění x koeficient pro poměrné rozúčtování pořizovací ceny

Postup v účetnictví

Č.	TEXT	Kč	MD	D
1.	Smlouva na koupi nemovité věci od neplátce DPH	13 000 000	042	325
2.	Dodavatelská faktura za právní a jiné služby související s pořízením nemovité věci			
	a) částka faktury	67 760	-	321
	b) cena bez daně	56 000	042	-
	c) DPH	11 760	343	-
3.	Předpis daně z nabytí nemovitých věcí	520 000	042	345
4.	Úhrada dluhu z nemovité věci z BÚ	13 000 000	325	221
5.	Úhrada dodavatelské faktury za vedlejší výdaje	67 760	321	221
6.	Úhrada daně z nabytí nemovitých věcí	520 000	345	221
7.	Zařazení dlouhodobého hmotného majetku do používání			
	a) pozemek	3 880 918,10	031	042
	b) stavba A	6 527 105,98	021	042
	c) stavba B	3 167 975,92	021	042

Příklad 4 - Vyřazení dlouhodobého hmotného majetku a inventarizační rozdíly

Č.	TEXT	Kč	MD	D
1.	VÚD – likvidací vyřazený počítač a) zůstatková cena b) pořizovací cena	3 000 42 000	551 082	082 022
2.	VÚD – vyřazení budovy v důsledku prodeje a) zůstatková cena b) pořizovací cena	1 500 000 3 000 000	541 081	081 021
3.	FV – prodej budovy a) cena bez daně b) DPH c) celkem	1 800 000 378 000 2 178 000	- - 311	641 343 -
4.	VÚD – vyřazení inventáře v důsledku darování a) zůstatková cena b) DPH c) pořizovací cena	20 000 4 200 80 000	543 543 082	082 343 022
5.	VÚD – trvalé zastavení výstavby administrativní budovy (tzv. zmařená investice) – dosud vynaložené výdaje na pořízení	208 000	548	042
6.	VÚD – vyřazení soustruhu v důsledku krádeže a) zůstatková cena b) pořizovací cena c) předpis náhrady zaměstnanci	5 000 41 000 3 000	549 082 335	082 022 648
7.	VÚD – vyřazení budovy trafostanice v důsledku – požáru a) zůstatková cena b) pořizovací cena	824 000 1 650 000	549 081	081 021
8.	VÚD – inventarizační přebytek – frézka – reprodukční pořizovací cena	56 000	022	082
9.	VÚD – inventarizační přebytek – umělecké dílo	83 000	032	413

Příklad 5 - Účtování při dotaci

Č.	TEXT	Kč	MD	D
1.	Nezpochybnitelný nárok na ostatní dotaci	150 000	378	347
2.	Inkaso dotace na běžný účet	150 000	221	378
3.	Dodavatelská faktura za secí stroj a) částka faktury b) cena bez daně c) DPH	242 000 200 000 42 000	- 042 343	321 - -
4.	Dodavatelská faktura za přepravu secího stroje a) částka faktury b) cena bez daně c) DPH	36 300 30 000 6 300	- 042 343	321 - -
5.	Použití dotace na pořízení secího stroje	150 000	347	042
6.	Zařazení secího stroje do používání	80 000	022	042

Příklad 6 - Účtování výdajů charakteru technického zhodnocení u nehmotného majetku, resp. DNM

ABC, a.s. vynaložila v průběhu roku 2xx1 následující náklady související s rozšířením vybavenosti nehmotného majetku - software (dále jen SW) zařazeného v DNM a provedla jejich zaúčtování. DNM má ABC, a.s. ve vnitřní směrnici vymezený překročením částky 60 tis. Kč. Účetním obdobím ABC, a.s. je kalendářní rok.

Č.	TEXT	Kč	MD	D
1.	15. 3. 2xx1 Dodavatelská faktura za rozšíření funkce SW			
	a) částka faktury	48 400	-	321
	b) cena bez daně	40 000	041	-
	c) DPH	8 400	343	-
2.	10. 10. 2xx1 Dodavatelská faktura za další rozšíření funkce SW			
	a) částka faktury	36 300	-	321
	b) cena bez daně	30 000	041	-
	c) DPH	6 300	343	-
3.	31. 12. 2xx1 Vyúčtování technického zhodnocení SW	70 000	013	041

Účetní ocenění SW bude navýšeno o technické zhodnocení vynaložené v roce 2xx1, avšak z pohledu ZDP se o technické zhodnocení nejedná a vynaložené částky na rozšíření funkce SW jsou daňovým výdajem. Při zpracování přiznání k DPPO bude, vedle vypořádání rozdílu mezi účetními a daňovými odpisy SW, výsledek hospodaření snížen o částku 70 tis. Kč.

Přiznání k DPPO za zdaňovací období 2xx1

	až 33 zákona převyšují odpisy tohoto majetku uplatněné v účetnictví		
160 ⁶⁾	Souhrn jednotlivých rozdílů, o které částky výdajů (nákladů) vynaložených na dosažení, zajištění a udržení příjmů převyšují náklady uplatněné v účetnictví	70 000	
	Úprava základu daně podle § 23 odst. 8 zákona v případě zrušení poplatníka		

Příklad 7 - Účtování výdajů charakteru technického zhodnocení u nehmotného majetku, resp. DNM

CBA, a.s. vynaložila v průběhu roku 2xx1 následující náklady související s rozšířením vybavenosti nehmotného majetku - SW zařazeného v DNM a provedla jejich zaúčtování. DNM má CBA, a.s. ve vnitřní směrnici vymezený překročením částky 60 tis. Kč. Účetním obdobím CBA, a.s. je kalendářní rok.

Č.	TEXT	Kč	MD	D
1.	10. 6. 2xx1 Dodavatelská faktura za rozšíření funkce SW			
	a) částka faktury	60 500	-	321
	b) cena bez daně	50 000	041	-
	c) DPH	10 500	343	-
2.	31. 12. 2xx1 Vyúčtování výdajů na rozšíření SW	50 000	518	041

Vyúčtovaný náklad v účetnictví bude při zpracování přiznání k DPPO vyhodnocen jako nedaňový a výsledek hospodaření bude zvýšen o 50 tis. Kč. Účetní ocenění SW bude oproti vstupní ceně u daně z příjmů nižší o 50 tis. Kč.

Přiznání k DPPO za zdaňovací období 2xx1

A. Rozdělení výdajů (nákladů), které se neuznávají za výdaje (náklady) vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmů, uvedených na řádku 40 podle účtových skupin účtové třídy – náklady

Řádek	Název účtové skupiny (včetně číselného označení)	Vyplní v celých Kč	
		poplatník	finanční úřad
1	51 - Služby	50 000	
2			

40	Výdaje (náklady) neuznávané za výdaje (náklady) vynaložené k dosažení, zajištění a udržení příjmů (§ 25 nebo 24 zákona), pokud jsou zahrnuty ve výsledku hospodaření nebo v rozdílu mezi příjmy a výdaji na ř. 10	50 000	
50	Rozdíl, o který odpisy hmotného a nehmotného majetku (§ 26 a § 32a zákona)		

Příklad 8 - Účtování výdajů charakteru technického zhodnocení u nehmotného majetku, resp. DNM - při vymezení DDNM

DEF, a.s. vynaložila v průběhu roku 2xx1 následující náklady související s rozšířením vybavenosti nehmotného majetku - SW zařazeného v DNM a provedla jejich zaúčtování. DDNM má DEF, a.s. ve vnitřní směrnici vymezený překročením částky 20 tis. Kč. Účetním obdobím DEF, a.s. je kalendářní rok.

Č.	TEXT	Kč	MD	D
1.	15. 3. 2xx1 Dodavatelská faktura za rozšíření funkce SW			
	a) částka faktury	18 150	-	321
	b) cena bez daně	15 000	041	-
2.	10. 10. 2xx1 Dodavatelská faktura za další rozšíření funkce SW			
	a) částka faktury	12 100	-	321
	b) cena bez daně	10 000	041	-
3.	31. 12. 2xx1 Vyúčtování technického zhodnocení SW	25 000	013	041

Ocenění SW bude navýšeno o technické zhodnocení vynaložené v roce 2xx1, avšak z pohledu ZDP se o technické zhodnocení nejedná a vynaložené částky na rozšíření funkce SW jsou daňovým výdajem. Při zpracování přiznání k DPPO bude výsledek hospodaření snížen o částku 25 tis. Kč.

Přiznání k DPPO za zdaňovací období 2xx1

160 ^{b)}	Souhrn jednotlivých rozdílů, o které částky výdajů (nákladů) vynaložených na dosažení, zajištění a udržení příjmů převyšují náklady uplatněné v účetnictví	25 000	
-------------------	--	--------	--

Příklad 9 - Účtování výdajů charakteru technického zhodnocení u hmotného majetku, resp. DHM - při vymezení DDHM

FED, a.s. vynaložila v průběhu roku 2xx1 následující náklady související s rozšířením vybavenosti hmotného majetku - stroje zařazeného v DHM a provedla jejich zaúčtování. DDHM má FED, a.s. ve vnitřní směrnici vymezený překročením částky 10 tis. Kč. Účetním obdobím FED, a.s. je kalendářní rok.

Č.	TEXT	Kč	MD	D
1.	15. 3. 2xx1 Dodavatelská faktura za rozšíření vybavenosti stroje			
	a) částka faktury	6 050	-	321
	b) cena bez daně	5 000	042	-
	c) DPH	1 050	343	-
2.	10. 10. 2xx1 Dodavatelská faktura za další rozšíření vybavenosti stroje			
	a) částka faktury	7 260	-	321
	b) cena bez daně	6 000	042	-
	c) DPH	1 260	343	-
3.	31. 12. 2xx1 Vyúčtování technického zhodnocení stroje (DHM)	11 000	022	042

Ocenění stroje bude navýšeno o technické zhodnocení vynaložené v roce 2xx1, avšak z pohledu ZDP se o technické zhodnocení nejedná a vynaložené částky na rozšíření vybavenosti stroje (hmotný majetek) jsou daňovým výdajem. Při zpracování přiznání k DPPO bude výsledek hospodaření snížen o částku 11 tis. Kč.

Přiznání k DPPO za zdaňovací období 2xx1

	az 33 zákona převyšují odpisy tohoto majetku uplatněné v účetnictví	
160 ^{b)}	Souhrn jednotlivých rozdílů, o které částky výdajů (nákladů) vynaložených na dosažení, zajištění a udržení příjmů převyšují náklady uplatněné v účetnictví	11 000
	Úprava základu daně podle § 23 odst. 8 zákona v případě zrušení poplatníka	

Příklad 10 - Ukázka analytického účtu DNM a DHM

INVENTÁRNÍ KARTA					
dlouhodobého majetku					
Obchodní firma:	ABC, akciová společnost			Inventární číslo:	
Středisko:	č.1			18	
Adresa:	Rohová 98/496, Praha 11			Číslo účtu:	
DIČ:	CZ45623587			022	
Název (popis):	os. a. MAZDA 6, 2,0		Kód SKP / CZ-CPA:		
Umístěn:	Rohlenova 98/496, Praha 11		34.10.22/ 29.10.22		
Výrobce:	MAZDA		Rok výroby: 2xx1		
Výrobní číslo:	5687962147852/GF				
Způsob pořízení:	nákup		Doklad: FD 046/x1		
Dodavatel:	AUTO JEREMIÁŠOVA s.r.o.		Datum dodání: 15. 1. x1		
Účetní ocenění (Kč):	600 000,-		Datum zařazení do		
Vstupní cena (Kč):	600 000,-		užívání: 16. 1. 2xx1		
Způsob ocenění:	pořizovací cena				
Způsob daňového odpisování:	zrychlené		Odpis. skupina: 2		
Způsob účetního odpisování:	časové		Po dobu: 5 let		
Technické zhodnocení podle účetních předpisů					
Rok	doklad	Kč	Rok	doklad	Kč
Technické zhodnocení podle ZDP					
Rok	doklad	Kč	Rok	doklad	Kč
Rok	Daňový odpis	Daňová ZC	Účetní odpis	Účetní ZC	
2xx1	120 000	480 000	110 000	490 000	
2xx2	192 000	288 000	120 000	370 000	
2xx3	144 000	144 000	120 000	250 000	
2xx4	96 000	48 000	120 000	130 000	
2xx5	48 000	0	120 000	10 000	
2xx6			10 000	0	
Poznámky:					
r. 2xx2 montáž navigace Kč 19 500,- (faktura č. 462/x1)					
r. 2xx3 střešní okno Kč 18 400,- (faktura č. 632/x2)					
r. 2xx5 střešní nosič Kč 5 500,- (faktura č. 321/x3)					
Datum vyřazení:			Způsob vyřazení:		
			prodej faktura č.		

Příklad 11 - VNITROODNIKOVÁ SMĚRNICE - Dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek

A. ZPŮSOB ÚČTOVÁNÍ O NEHMOTNÉM A HMOTNÉM MAJETKU

1. Dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek

K jednotlivým syntetickým účtům účetní jednotka vytvoří analytické účty v členění podle

- druhu majetku (např. u účtu č. 022 rozlišení na stroje a přístroje, dopravní prostředky a inventář),
- umístění (podle jednotlivých organizačních složek),
- jinak.

Analytické účty jednotlivých složek majetku jsou vedeny formou:

- datových souborů na počítači (popř. uvést druh software),
- inventárních karet (v listinné nebo technické formě).

2. Nehmotný majetek

Dlouhodobým nehmotným majetkem účtovaným v účtové třídě 0 jsou majetkové položky s dobou použitelnosti delší než jeden rok a v ocenění převyšujícím 60 000 Kč.

Drobným dlouhodobým nehmotným majetkem účtovaným v účtové třídě 0 jsou majetkové položky s dobou použitelnosti delší než jeden rok a v ocenění převyšujícím 20 000 do 60 000 Kč.

Majetkové položky nehmotného majetku v ocenění nepřevyšujícím 20 000 Kč jsou účtovány jako drobný nehmotný majetek.

Na podrozvahovém účtu bude sledován drobný nehmotný majetek s oceněním od 5 000 Kč.

3. Hmotný majetek

Dlouhodobým hmotným majetkem jsou hmotné movité věci a jejich soubory a dospělá zvířata s dobou použitelnosti delší než jeden rok v ocenění převyšujícím 40 000 Kč.

Drobným dlouhodobým hmotným majetkem účtovaným v účtové třídě 0 hmotné movité věci a jejich soubory a dospělá zvířata s dobou použitelnosti delší než jeden rok a v ocenění převyšujícím 10 000 do 40 000 Kč.

Hmotné movité věci a jejich soubory s výjimkou předmětů z drahých kovů a dospělá zvířata nepřevyšujícím ocenění 10 000 Kč, jsou účtovány jako drobný hmotný majetek.

Na podrozvahovém účtu bude sledován drobný hmotný majetek s oceněním od 3 000 Kč.

4. Technické zhodnocení u staveb

Za technické zhodnocení u staveb budou považovány výdaje ve smyslu PVZÚ § 47 odst. 3 ve výši převyšující 40 000 Kč za účetní období.

B. ZPŮSOB OCEŇOVÁNÍ DLOUHODOBÉHO NEHMOTNÉHO A HMOTNÉHO MAJETKU

Vstupní cenu dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku vyčísluje účetní jednotka na účtech skupiny 04 s analytickým rozlišením.....

Postup výpočtu ceny aktivovaných vnitropodnikových služeb související s pořízením dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku.

Způsob zjištění vlastních nákladů při vytvoření dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku vlastní činností.

Postup účetní jednotky při financování pořízení dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku z úvěru, tj. zahrnování nebo nezahrnování úroku do ocenění.

C. ODPISOVÝ PLÁN

1. Dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek

Sazby účetních odpisů dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku stanoví účetní jednotka:

- a) ve vazbě na čas,
- b) ve vztahu k výkonům,
- c) ve výši daňových odpisů podle zákona o daních z příjmů.

Pozn.

Popřípadě účetní jednotka popíše postup pro komponentní odpisování, resp. způsob stanovení zbytkové hodnoty vyloučené z odpisování.

O odpisech dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku bude účtováno:

- a) měsíčně,
- b) čtvrtletně,
- c) pololetně,
- d) ročně,
- e) jinak.

S odpisováním bude započato:

- a) měsícem zařazení majetku do používání,
- b) měsíc následující po zařazení majetku do používání.

2. Drobný dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek

Postup při odpisu - např. polovina vstupní ceny v účetním období zařazení do užívání a druhá polovina následující účetní období.